

MILOSRDENSTVO AKO MIERA VŠETKÉHO

610/2018

www.inky.sk

28. 11. 2018

... alebo o tom, že kresťanstvo v kostole začína, ale žije sa mimo neho – „vo svete, ale nie zo sveta“.

„V 25. kapitole evanjelia podľa Matúša sa Ježiš vracia k jednému z týchto blahoslavenstiev, ktoré za šťastných vyhlasuje milosrdných. Ak hľadáme túto svätosť, ktorá je cenená v Božích očiach, práve v tomto texte nachádzame pravidlo, podľa ktorého budeme súdení: „Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť; bol som smädný a dali ste mi piť; bol som povesný a pritúlili ste ma; bol som nahý a priodeli ste ma; bol som chorý a navštívili ste ma; bol som vo väzení a prišli ste ku mne“ (Mt 25, 35-36).“ (GE 95) „Byť svätý teda neznamená obracať oči v domnelej extáze. Svätý Ján Pavol II. hovorieval, že „ak sme vyšli naozaj zo sústredeného rozjímania o Kristovi, budeme ho musieť vidieť predovšetkým v tvári tých, s ktorými sa on chcel stotožniť.““ (GE 96)

Svätosť – a teda naša pripravenosť na život v „spoločenstve svätých“, ako každú nedeľu vyznávame, je v **konečnom dôsledku „oblečením si Krista“** (Rim 13,14) – a teda aj Jeho milosrdenstvo. Nie je to pocit, ani nejaký mimoriadny mystický zážitok. Je to keď žijeme Kristov život, máme Kristove postoje, milujeme Kristovou láskou a preto sme aj milosrdní ako Kristus, ako sám Boh podľa slov Písma: „Budte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec“ (Lk 6,36)! Preto pápež hovorí: „Mohli by sme si myslieť, že Boha oslavujeme len v kulte a v modlitbe, alebo len ak dodržiavame určité etické normy - je pravda, že primát patrí vzťahu s Bohom - a pritom zabudnúť, že kritérium na hodnotenie nášho života je predovšetkým to, čo sme urobili druhým. Modlitba je vzácna, ak sýti dennodenné darovanie lásky. Náš kult je milý Bohu, ak do neho vkladáme úmysly žiť so štedrosťou, a keď dovoľíme, aby sa dar Boží, ktorý v ňom prijímame, prejavil v oddanosti bratom.“ (GE 104). **Milosrdenstvo sa tak stáva kritériom samého nášho Božieho synovstva:** „Najlepším spôsobom na rozlíšenie toho, či je naša cesta modlitby autentická, bude pozrieť sa, do akej miery sa náš život mení vo svetle milosrdenstva. Pretože „milosrdenstvo nie je len spôsob, akým koná Otec, ale stáva sa kritériom na pochopenie, kto sú jeho skutoční synovia““ (GE 105)

Práve skutkami telesného milosrdenstva sa začína naša láska k bližnému. „Keď narazím na človeka, ktorý počas studenej noci spí pod holým nebom, môžem ho vnímať ako nepríjemného jedinca, ktorý mi náhle zavádza, ako záhalčivého previnilca, prekážku na ceste, nepríjemný osten pre moje svedomie, problém, ktorý musia vyriešiť politici, a možno aj ako neporiadok, ktorý znečisťuje verejný priestor. Alebo môžem reagovať na základe viery a milosrdnej lásky a spoznať v ňom ľudskú bytosť s rovnakou dôstojnosťou, akú mám ja, stvorenie nekonečne milované Otcom, Boží obraz, brata vykúpeného Ježišom Kristom. To je byť kresťanmi! Alebo môže byť svätosť chápaná mimo tohto živého uznania dôstojnosti každej ľudskej bytosti?“ (GE 98). Ako by sme mohli dotyčnému ponúknuť Božie slovo a potom spoločenstvo v Rodine Cirkvi, ak by sme mu najprv nepomohli v Jeho núdzi? Ba viac, keby sme ako Cirkev, ako spoločenstvo veriacich, ako farnosť, nepracovali na samej zmene spoločnosti tak, aby v nej bolo miesto pre všetkých? „Kanadskí biskupi to vyjadrili jasne, keď ukázali, že biblické učenia o jubilejnom roku neznamenajú len konanie dobrých skutkov, ale snažia sa o spoločenskú zmenu: „Aby budúce generácie boli oslobodené, je evidentné, že cieľom mala byť obnova spravodlivých sociálnych a ekonomických systémov, aby viac nebolo vylúčenia.““ (GE 99)

Neznamená to, že sa teraz Cirkev zmení na nejakú charitatívnu mimovládku (ako sa to stáva Cirkvi v Nemecku napríklad): „Je to pochybenie kresťanov, ktorí oddelujú tieto požiadavky

evanjelia od svojho osobného vzťahu s Pánom, od vnútornej jednoty s ním, od milosti. Tak sa z kresťanstva stáva len istý druh mimovládnej organizácie“ (GE 100).

Rovnakou tragédiou je ale aj opak, pokus o akési pietistické „neangažované kresťanstvo“: „Taktiež škodlivé a ideologické je pochybenie tých, ktorí sa k spoločenskej angažovanosti druhých stavajú podozrievavo, a považujú ju za čosi povrchné, svetské, sekularizované, imanentné, komunistické či populistické“ (GE 101). **Ono totiž nejde len o nejaký „nepodstatný prídavok“ ku kresťanstvu, ale o samu podstatu toho,** čím kresťanstvo je: Vernou láskou k Bohu nadovšetko a láskou k bližnému ako k sebe samému. Preto pápež hovorí úplne jasne: „Obrana nevinného, ktorý sa ešte **nenarodil**, napríklad musí byť jasná, pevná a oduševnená, pretože je tu v hre dôstojnosť ľudského života, vždy posvätného, a vyžaduje si to láska ku každej osobe, bez ohľadu na stupeň jej vývoja. Avšak rovnako posvätný je život **chudobných**, ktorí sa už narodili, a ktorí zápasia s biedou, odvrhnutím, vylúčením, obchodovaním s ľuďmi, eutanáziou ukrytou v **chorých a starých**, ktorých si nikto neváha, novými formami otroctva a každou formou skartovania. Nemôžeme si klásť taký ideál svätosti, ktorý by ignoroval nespravodlivosť tohto sveta“ (GE 101); „Často počuť, že vzhľadom na relativizmus a ohraničenia súčasného sveta je napríklad situácia **migrantov** len menej dôležitou témou. ... Dokážeme si uvedomiť, že práve o toto nás Ježiš Kristus žiada, keď nám hovorí, že jeho samého prijímame v každom cudzincovi (porov. Mt 25, 35)? Svätý Benedikt to prijal bez výhrad, aj keď to mohlo „komplikovať“ život mníchov - a stanovil, že všetci hostia, ktorí prichádzali do kláštora, mali byť prijatí „ako Kristus““ (GE 102).

Toto milosrdenstvo je našou vrcholnou bohoslužbou: „sv. Tomáš Akvinský, keď sa pýtal, ktoré sú naše najväčšie skutky; ... odpovedal bez pochybovania, že sú to diela milosrdenstva voči bližnému, viac než činnosti kultu: „Nekonáme kult Boha obetami alebo vonkajšími darmi kvôli nemu samému, ale pre naše vlastné dobro a pre dobro bližneho: Boh v skutku nepotrebuje naše obety, ale chce, aby sme ich konali z našej nábožnosti pre dobro bližneho. Teda milosrdenstvo, ktorým sa druhému pomáha v núdzi, je tou obetou, v ktorej má najväčšie záľubenie, lebo najpriamejšie prináša dobro bližnému.““ (GE 106). Nie je to nič nové, už v staroveku písal sv. Ján Zlatoústý: „Keby si ho videl oblečeného v roztrhaných šatách a skrehnutého zimou, a ty by si šaty nechal bokom, ale dal by si mu postaviť zlaté stĺpy a povedal by si mu, že to robíš na jeho slávu? Nemyslel by si, že sa mu posmievaš a krajne ho urážaš? Aj to si premietni na Krista!“

Pápež zakončuje: „**Kto chce skutočne vzdať Bohu chválu svojím životom, kto sa skutočne túži posvätiť, aby jeho existencia oslavovala Svätého, je povoláný moriť sa, stráviť sa a vyčerpať v snahe žiť diela milosrdenstva**“ (GE 107). „**Sila svedectva svätých je v žití blahoslavenstiev a „pravidla správania“ posledného súdu**“ (GE 109). Musíme si však dať pozor na „hedonistický konzumizmus [ktorý] sa s nami môže nepekne zahrať, pretože pri posadnutosti zábavou sa napokon venujeme príliš sebe samým, našim právam a zúfalej snahe mať voľný čas na užívanie ... napokon [nás] mení na nespokojných chudákov, ktorí chcú mať všetko a vyskúšať všetko. Aj konzum povrchných informácií a rýchlych a virtuálnych foriem komunikácie môže byť faktorom ohlúpnutia, ktorý nás oberá o všetok čas a vzdáľuje nás od trpiaceho tela bratov.“ (GE 108).